

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **T. I. L.** so sídlom X., registrovaná v registri obchodnej spoločnosti C., zastúpeného advokátskou kanceláriou S. P., s. r. o., so sídlom K., proti žalovanému **Ing. A. C.**, D.M., zastúpeného advokátkou JUDr. E. K., so sídlom R., **o zaplatenie zmenkovej sumy 203 261,76 Eur (6 123 464,- Sk s prísl.),** o odvolaní žalovaného, proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 20. mája 2008, č. k. 15 Zm 98/1999-175 a proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 8. júla 2008 č. k. 15 Zm 98/1999-188, takto

r o z h o d o l :

Napadnuté uznesenia Krajského súdu v Žiline z 20. mája 2008 č. k. 15 Zm 98/1999-175 a z 8. júla 2008 č. k. 15 Zm 98/1999-188 sa p o t v r d z u j ú .

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Žiline napadnutým uznesením z 20. mája 2008 č. k. 15 Zm 98/1999-175 uložil žalovanému Ing. A. C., bytom v D., aby zaplatil súdny poplatok za námietky v sume 368 628,- Sk, podľa položky 2 písm. a/ Sadzobníka súdnych poplatkov v spojení so spoločnou poznámkou č. 5 k položkám 1 a 2, základ poplatku tvorí zmenková suma 6 123 464,- Sk + odmena vo výške 20 411,- Sk. Súčasne bol žalovaný poučený, že ak poplatok v určenej lehote nezplatí, bude ho súd vymáhať.

Proti uzneseniu podal odvolanie žalovaný podaním zo dňa 23. 5. 2008. Navrhol, aby uvedené uznesenie, odvolací súd zrušil. Poukázal na to, že listom zo dňa 29. 4. 2008, požiadal v zmysle § 138 ods. 1 O. s. p. o oslobodenie od súdnych poplatkov. Súd preto mal v zmysle ustanovenia § 138 O. s. p. skúmať, či pomery žalovaného odôvodňujú čiastočné,

alebo úplné oslobodenie od súdnych poplatkov a následne o jeho návrhu rozhodnúť. Až po právoplatnosti takéhoto rozhodnutia v prípade, že bude obsahovať zamietavé stanovisko k oslobodeniu od súdnych poplatkov v plnom rozsahu, môže byť žalovanému uznesením uložená povinnosť zaplatiť súdny poplatok za podané námietky. Súd však doposiaľ pomery žalovaného neskúmal.

Krajský súd v Žiline uznesením zo dňa 8. júla 2008 pod č. k. 15 Zm 98/1999-188 žalovanému oslobodenie od súdnych poplatkov nepriznal.

Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že zmenkovým platobným rozkazom zo dňa 17. 4. 2008, uložil súd žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi zmenkovú sumu 6 123 464,- Sk so 6% úrokom od 3. 8. 1999 do zaplataenia a sumu 20 411,- Sk, ako odmenu vo výške 1/3-iny % zmenkovej sumy a nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 244 936,- Sk. Proti zmenkovému platobnému rozkazu podal dňa 2. 5. 2008 žalovaný námietky.

Podľa § 138 ods. 1 O. s. p. na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom, alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú, a ak nejde o svojvoľné, alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie, alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie, a má i spätnú účinnosť; poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú.

Z výpisu z obchodného registra mal súd preukázané, že žalovaný je spoločníkom vo viacerých obchodných spoločnostiach a to spoločnosti S., s. r. o., spoločnosti D., s. r. o. a spoločnosti R. T., s. r. o., pričom len v spoločnosti S., s. r. o., D., predstavuje výška splateného vkladu žalovaného ako spoločníka spoločnosti sumu 2 500 000,— Sk.

Krajský súd dospel k názoru, že súčasné osobné a majetkové pomery žalovaného neodôvodňujú jeho oslobodenie od súdnych poplatkov. Súd vzal do úvahy pri rozhodovaní okrem výšky príjmov žalovaného a výšky jeho záväzkov, ktoré tvoria záväzky z podnikania, aj celkovú hodnotu majetku žalovaného, ktorého súčasťou sú aj obchodné podiely vo vyššie uvedených obchodných spoločnostiach. Žalovaný v žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov uviedol, že byt na ulici Š., previedol na manželku, neuviedol však, aká bola

protihodnota tohto podielu. Žalovaný ďalej uviedol, že nevlastní nehnuteľný majetok, ani hnutel'ny majetok väčšej ceny. Ako však vyplýva z obchodného registra, žalovaný má obchodný podiel v spoločnosti S., s. r. o., D. v hodnote najmenej 2 500 000,- Sk, ktorá suma predstavuje výšku splateného vkladu žalovaného ako spoločníka spoločnosti. Pri posúdení záväzkov žalovaného je potrebné vziať do úvahy, že ide o záväzky vzniknuté pri podnikateľskej činnosti žalovaného, pričom z účelu podnikania vymedzeného v ustanovení § 2 ods. 1 Obchodného zákonníka vyplýva, že podnikaním sa rozumie sústavná činnosť vykonávaná samostatne podnikateľom vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť za účelom dosiahnutia zisku. Každá podnikateľská činnosť so sebou nesie riziko vzniku straty, pri podnikaní a toto riziko nemožno prenášať na štát. Nemožno opomenúť ani charakter existujúcich záväzkov žalovaného, keď tieto záväzky má žalovaný voči subjektom, voči ktorým mu pri podnikaní zo zákona vznikla odvodová (zdravotné poisťovne, sociálna poisťovňa) resp. daňová povinnosť, pričom napr. daňová povinnosť žalovaného sa odvíja v závislosti od príjmov žalovaného.

Keďže nebola splnená jedna z dvoch kumulatívnych podmienok ustanovených v § 138 ods. 1 O. s. p., krajský súd ďalej neskúmal, či sa u žalovaného nejedná o zrejme bezúspešné uplatňovanie práva a žalovanému oslobodenie od súdnych poplatkov, nepriznal.

Proti tomuto uzneseniu v zákonnej lehote podal odvolanie žalovaný podaním zo dňa 17. 7. 2008. Navrhol zmeniť uznesenie súdu prvého stupňa a priznať žalovanému oslobodenie od súdnych poplatkov.

V odvolaní uviedol, že prvostupňový súd odôvodnil záver predovšetkým poukazom na účasť žalovaného v rôznych spoločnostiach s ručením obmedzeným, pričom uviedol spoločnosť R. T., s. r. o., spoločnosť D., s. r. o. a spoločnosť S., s. r. o. Je zarážajúce, že súd pri svojom rozhodovaní o oslobodení od súdnych poplatkov zohľadnil účasť žiadateľa v spoločnostiach s ručením obmedzeným. Podľa potvrdenia o osobných majetkových a zárobkových pomeroch žiadateľa v rokoch 2007 a 2008 je zrejme, že z účasti v uvedených spoločnostiach s ručením obmedzeným nemal žiadateľ žiadny majetkový prospech, ktorý by mu pomohol uhradiť taký vysoký súdny poplatok, aký sa v zmysle zákona požaduje pri žalovanej sume 6 123 464,- Sk. Účasť v predmetných spoločnostiach nie je z reálneho hľadiska pre žiadateľa žiadnym prínosom, ktorý by spôsobil zlepšenie jeho zárobkových

pomerov, preto na ňu nemožno pri posudzovaní nároku na oslobodenie súdnych poplatkov prihliadať. Je na citlivom zvážení súdu, či z majetkových pomerov žiadateľa vyplýva možnosť uhrádzať pri uplatňovaní, či bránení svojho práva súdne poplatky. S prihliadnutím na výšku žalovanej sumy, je viac ako zrejmé, že súdny poplatok v sume 368 628,- Sk, nie je žiadateľ jednoducho schopný zo svojich príjmov uhradiť. Výška súdneho poplatku niekoľkonásobne prevyšuje celoročný príjem žiadateľa.

Žalovaný ďalej poukázal na to, že hodnota obchodných podielov jednotlivých uvádzaných spoločnostiach, je prakticky nijaká. Spoločnosť R. T., s. r. o. je už dlhé roky v likvidácii, nevykonáva žiadnu podnikateľskú činnosť a jej majetok je nulový. Rovnako spoločnosť D., s. r. o. nevykazuje žiadnu podnikateľskú aktivitu a nedisponuje žiadnym majetkom. Spoločnosť S., s. r. o. je mladá firma, ktorá všetky svoje prostriedky investovala do svojho rozvoja a nedisponuje žiadnou hotovosťou, ktorú by bolo možné vyplatiť žiadateľovi, ako vyrovnací podiel v prípade zániku jeho účasti v spoločnosti. Žiadať vyplatenie hodnoty vyrovnacieho podielu spoločníkovi, ktorým je žiadateľ, by bolo pre túto spoločnosť jednoducho likvidačné.

Súd vo svojom odôvodnení ďalej poukázal na to, že žiadateľ v žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov neuviedol, aká bola protihodnota bytu prevedeného na manželku žiadateľa. V skutočnosti žiadateľ na manželku byt nepreviedol a tou sa stala výlučnou vlastníčkou bytu prostredníctvom exekúcie na majetok žiadateľa, kde ako spoluvlastníčka exekúovaného bytu mala predkupné právo na exekúovaný spoluvlastnícky podiel žiadateľa. Žiadateľ nemal teda z prevodu bytu žiadny prospech a finančné prostriedky súvisiace s nadobudnutím bytu do výlučného vlastníctva manželkou žiadateľa boli použité v exekučnom konaní na úhradu dlhov žiadateľa vzniknutých v súvislosti s jeho podnikateľskou činnosťou.

Súd vo svojom odôvodnení poukazuje na skutočnosť, že každá podnikateľská činnosť so sebou nesie riziko vzniku straty pri podnikaní a toto riziko nemožno prenášať na štát. V tejto súvislosti poukázal na skutočnosť, že súdne konanie, v ktorom žiadateľ požiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov začalo v roku 1999, teda pred viac ako 9 rokmi. V čase začatia súdneho konania by teoreticky nebol pre žiadateľa neriešiteľný problém peniaze na zaplatenie súdneho poplatku zaplatiť. Za 9 rokov nečinnosti súdu sa však jeho

majetkové pomery zmenili natoľko, že to jednoducho v súčasnosti nie je možné. Ak, teda podnikateľské riziko nemožno prenášať na štát. Nemožno riziko plynúce z nečinnosti súdu a úplnej ignorancie zásady rýchlosti, hospodárnosti a účelnosti súdneho konania prenášať na podnikateľa.

Žalovaný je ďalej toho názoru, že v zmysle zákonnej úpravy obsiahnutej v ustanovení § 138 ods. 1 prvá veta O. s. p. zákon nerozlišuje akému druhu účastníka súdneho konania, t. j. podnikateľovi, alebo nepodnikateľovi súd môže priznať oslobodenie od súdnych poplatkov. Rozhodnutie prvostupňového súdu o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov je na základe použitých argumentov nespravodlivé nezodpovedajúce skutočnosti a nesúladne so zásadami postupu pri priznávaní oslobodenia od povinnosti platiť súdne poplatky. Preto podľa názoru žalovaného je dôvod na zmenu napadnutého uznesenia.

Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky bol predložený spis na rozhodnutie o podaných odvolaniach žalovaným proti rozhodnutiam vyššieho súdneho úradníka, pretože im v zmysle § 374 ods. 4 O. s. p. sudca nemienil vyhovieť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) prejednal odvolania podľa § 212 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolania nie sú dôvodné.

Podľa ustanovenia § 138 ods. 1 O. s. p. na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom, alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú, a ak nejde o svojvoľné, alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie, alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť; poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú.

Predpokladom pre oslobodenie od súdnych poplatkov sú

a/ pomery účastníka,

b/ nejde o svojvoľné, alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie, alebo bránenie práva.

Pri rozhodovaní súdu o oslobodení od súdnych poplatkov, musí súd vychádzať z uvážení potrieb žiadateľa, vzhľadom k jeho osobným, rodinným a majetkovým

pomerom, ako i z povahy uplatňovaného nároku, ako i z povahy uplatňovaného nároku a výšky súdneho poplatku v prejednávanej veci.

Odvolaací súd sa stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že žalovaný – žiadateľ nepreukázal predpoklady pre priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov. Samotná skutočnosť, že žalovaný momentálne nemá na účte finančnú hotovosť, že nemá disponibilné finančné prostriedky, ešte neznamena, že jeho majetkové pomery, sú také, ktoré by odôvodňovali oslobodenie od súdnych poplatkov.

Súd prvého stupňa na základe predložených dôkazov dospel k správne záveru, že žalobca nepreukázal, že jeho pomery odôvodňujú priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov, a preto dospel tiež k správne záveru, že nie sú splnené podmienky pre oslobodenie žalovaného od platenia súdneho poplatku a podané námietky proti zmenkovému platobnému rozkazu.

Vzhľadom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa, ktorým žalovanému oslobodenie od súdnych poplatkov nepriznal v súlade s ustanovením § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil, keďže toto uznesenie je vo výroku vecne správne.

S prihliadnutím na správne rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktorým žalovanému nepriznal oslobodenie od súdnych poplatkov je správne tiež uznesenie Krajského súdu v Žiline z 20. mája 1998 pod č. k. 15 Zm 98/1999-175, ktorým súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť súdny poplatok za námietky proti zmenkovému platobnému rozkazu v sume 368 628,- Sk a to s poukazom na položku 2 písmena a/ Sadzobníka súdnych poplatkov v spojení so spoločnou poznámkou č. 5 k položkám 1 a 2 Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu k zákonu č. 71/1992 Zb. v znení zmien a doplnkov o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto tiež napadnuté uznesenie z 20. mája 2008 pod č. k. 15 Zm 98/1999-175, ako vecne správne v súlade s ustanovením § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 31. marca 2010

**JUDr. Anna Marková, v. r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia: Zuzana Štofániková